

परं शवाद्वाङ्मण्यैष पुत्रः शूद्रपुत्रं पारशवं तमाहुः । शुश्रूक्षः स्वस्य कुलस्य स स्यात् स्वचारित्वं नित्यमयो न जह्यात् ।

सर्वानुपायानय सम्प्रदाय समुद्धरेत् स्वस्य कुलस्य तन्त्रं । ज्येष्ठो यवीयानय यो द्विजस्य शुश्रूषया दानपरायणः स्यात् ।

तिस्रः क्षत्रियसम्बन्धात् द्वयोरात्माऽस्य जायते । हीनवर्णास्तृतीयायां शूद्रा उया इति स्मृतिः ।

दे चापि भार्यै वैश्यस्य द्वयोरात्माऽस्य जायते । शूद्रा शूद्रस्य चाथेका शूद्रमेव प्रजायते ।

अतोऽविशिष्टस्वधर्मो गुरुदारप्रधर्षकः । बाह्यं वर्णं जनयति चातुर्वर्ण्यविगर्हितं ।

२४००

विप्रायां क्षत्रियो बाह्यं सूतं क्षोमक्रियापरं । वैश्यो वैदेहकश्चापि भौद्रव्यमपवर्जितं ।

शूद्रश्चाण्डालमत्युग्रं बध्यन्नं बाह्यवासिनं । ब्राह्मण्यां संप्रजायन्त इत्येते कुलपांसनाः ।

एते मतिमतां श्रेष्ठवर्णसङ्करजाः प्रभो । वन्द्यौ तु जायते वैश्यान्मागधी वाक्यजीवनः ।

शूद्रान्निषादो मत्स्यघ्नः क्षत्रियायां व्यतिक्रमात् । शूद्रादायोगवश्चापि वैश्यायां ग्राम्यधर्मिणः ।

ब्राह्मणैरप्रतिग्राह्यस्तथा स्वधनजीवनः । एतेऽपि सदृशान् वर्णान् जनयन्ति स्वयोनिषु ।

२४०५

मातृजात्यां प्रसूयन्ते ह्यवरा हीनयोनिषु । यथा चतुर्षु वर्णेषु द्वयोरात्माऽस्य जायते ।

आनन्तर्यात् प्रजायन्ते तथा बाह्याः प्रधानतः । ते चापि सदृशं वर्णं जनयन्ति स्वयोनिषु ।

परस्परस्य दारेषु जनयन्ति विगर्हितान् । यथा शूद्रेऽपि ब्राह्मण्यां जन्तुं बाह्यं प्रसूयते ।

एवं बाह्यतराद्वाह्यश्चातुर्वर्ण्यात् प्रजायते । प्रतिलोमन्तु वर्द्धन्ते बाह्यात् बाह्यतरात् पुनः ।

हीनाद्धीनाः प्रसूयन्ते वर्णाः पञ्चदशैव तु । अगम्यागमनश्चैव जायते वर्णसङ्करः ।

२४०६

बाह्यानामनुजायन्ते भैरन्ध्यां मागधेषु च । प्रसाधनोपचारज्ञमदासं दासजीवनं ।

अतश्चायोगवं सूते वागुराबन्धजीवनं । भैरयकश्च वैदेहः संप्रसूतेऽथ माधुकं ।

निषादो मद्गुरं सूते दासं नावोपजीवनं । मृतपञ्चापि चाण्डालः श्वपाकमिति विश्रुतं ।

चतुरो मागधी सूते क्रूरान् मायोपजीविनः । मांसं खादुकरं चैद्रं भौगन्धमिति विश्रुतं ।

वैदेहकाश्च पापिष्ठं क्रूरं मायोपजीविनं । निषादान्मद्रनाभश्च खरयानप्रयायिणं ।

२४०७

चाण्डालात् पुक्कसश्चापि खराश्वगजभोजिनं । मृतचैलप्रतिच्छन्नं भिन्नभाजनभोजिनं ।

आयोगवीषु जायन्ते हीनवर्णास्तु ते त्रयः । चुद्रे वैदेहकादन्धो वहिर्यामप्रतिश्रयः ।

कारावरो निषाद्यान्तु चर्मकारात् प्रसूयते । चाण्डालात् पाण्डुसौपाकस्वक्सारव्यवहारवान् ।

आहिण्डको निषादेन वैदेह्यां संप्रसूयते । चाण्डालेन तु भौपाके चाण्डालसमवृत्तिमान् ।

निषादी चापि चाण्डालात् पुत्रमन्तेऽवसायिनं । श्मशानगोचरं सूते बाह्यैरपि वहिष्कृतं ।

२४०८

इत्येते सङ्करे जाताः पितृमातृव्यतिक्रमात् । प्रच्छन्ना वा प्रकाशा वा वेदितव्याः स्वकर्मभिः ।

चतुर्णामेव वर्णानां धर्मो नान्यस्य विद्यते । वर्णानां धर्महीनेषु सङ्ख्या नास्तीह कस्यचित् ।

यदृच्छ्योपसम्पन्नैर्धनसाधुवहिष्कृतैः । बाह्यावाह्यैस्तु जायन्ते यथावृत्ति यथाश्रयं ।